

v centralisované a necentralisované. První objímají celé okresy neb celou korunní zemi, druhé působí jen v jednotlivých obcích neb menších okrscích. K prvním náležejí c. k. zemědělské spolky, jež zřízeny v každé korunní zemi. Okresní spolky zemědělské jsou v organickém spojení se spolky hlavními. Vedle toho existují mnohé samostatné zvláštní spolky, a to spolky lesnické a honební, spolky k ochraně honitby, zahradnické a ovocnářské spolky, spolky vinařské, spolky pro chov dobytka, spolek pro pěstění hedvábnictví, spolky, kluby a sdružení ku povznesení zemědělství. Ruku v ruce se spolky zemědělskými musí postupovati agrikulturně-technické stanice pokusné, má-li se život spolkový řádně vyvíjeti. Tímto zdravým vzájemným působením zemědělských ústavů badatelských a praktického spolkového života zemědělství se oživuje a podstatně podporuje (viz čl. Stanice pokusné zemědělské).

Spoludědic viz Dědic.

Spoludlužník viz Korrealita.

Spoluporučník viz Poručenství.

Spolurukojmí viz Rukojemství.

Spoluvěřitel viz Korrealita.

Spoluvina (v právu trestním).

I. Pojem.

Názvem »spoluvina« označuje trestní zákon (§§ 5 a 239) a trestní řád (§§ 55 a 320) dvě formy účastenství v širším slova smyslu a to návod a pomahání — vyjma případ příspěvní fyzického, kteréž na vzpomenutých místech zákona účastenstvím se nazývá. (Viz čl. Účastenství.) Ježto o národu pojednáno bylo ve zvláštním článku (srv. čl. »Návod«), sluší zde zmíniti se podrobněji o pomahání.

II. Dopouští se pak spoluviny pomaháním ten, kdo ke spáchání činu trestného úmyslně opatřil prostředky, odstranil překážky nebo jakkoli jinak pachateli nadržoval, pomoci poskytl, k bezpečnému provedení přispěl (§ 5 tr. z.). Vyhledává se tedy k pomahání právě tak jako k návodu (zlý) úmysl, který musí směřovati k tomu, aby nějaký trestný čin (delikt) byl podporován. Podpora tato nesmí se však poskytnouti při spáchání činu trestného, ježto by tu nastal případ spolupachatelství, nýbrž dříve, než delikt spáchán jest. Že správným jest toto rozhodnutí velice sporné otázky co do rozdílu mezi spolupachatelstvím a pomaháním ve smyslu našeho zákona trestního, vidno vedle jiných míst v zákoně i z ustanovení §§ 136 a 137 tr. ř., dle něhož na rovni jsou s přímým vrahem a návodcem vraždy ony osoby, jež přímo při spáchání vraždy samy ruku přiložily nebo jinak účinně spolupůsobily, protivou k těm, kdož vzdáleným způsobem k činu přispěli. (Srv. nál. kas. dv. soud. ze dne 26. srpna 1887 sb. č. 1104). Pomahání může záležeti buďto ve fyzickém vlivu (působení) na pachatele nebo v nějaké vnější podpoře — jako když někdo úmyslně zanedbá povinné činnosti (nál. kas. dv. s. ze dne 10. ledna 1891 sb. č. 1389). O fyzickém pomahání lze mluviti i v tom případě, když při provádění skutku nebylo použito prostředku, který byl pomahačem ve srozumění s pachatelem opatřen (nál. kas. dvoru ze dne 1. října 1880 sb. č. 279). Určitý případ fyzického pomahání vylučuje zákon z pojmu spoluviny a označuje jej účastenstvím. Dle §§ 5 a 239 tr. z. jest totiž účastníkem činu trestného ten, kdo se jen předběžně srozuměl s pachatelem o pomoci po vykonaném deliktu nebo o podílu v zisku a výhodě.